

Handläggare fastighetskontoret
Lars-Edwin Andersson
Utvecklingsavdelningen
Telefon: 08-508 270 76
lars-edwin.andersson@stockholm.se

Handläggare kulturförvaltningen
Anna Rygård
Kulturstrategiska staben
Telefon: 08-508 319 73
anna.rygard@stockholm.se

Till
Fastighetsnämnden
2016-04-12
Kulturnämnden
2016-04-12

Utredning ateljéer

Fastighetskontorets förslag till beslut

1. Fastighetsnämnden godkänner föreliggande utredning.
2. Fastighetsnämnden ger fastighetskontoret i uppdrag att, i samarbete med kulturförvaltningen, aktivt söka alternativa lösningar för konstnärliga verksamheter med ett akut lokalbehov och återrapportera dessa till nämnderna.

Kulturförvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden godkänner föreliggande utredning.
2. Kulturnämnden ger kulturförvaltningen i uppdrag att, i samarbete med fastighetskontoret, ta fram ett kunskapsunderlag och en strategi för det framtida beståndet av ateljéer och andra produktionslokaler för konst.

Sammanfattning

Fastighetskontoret och kulturförvaltningen har utrett stadens ateljébestånd. Målet har varit att ge en tydlig bild av hur stadens ambitioner att stötta konstnärlig ateljéverksamhet kan möta fastighetsägarens möjligheter och behov. Utredningen beskriver också vad stadens konstnärer värdesätter när det gäller ateljéernas utformning och funktion samt hur framtidens ateljéer bör utformas. Utredningen tar upp hyresfrågor, investeringsbehov och den framtida efterfrågan på lokaler.

Fastighetskontoret och kulturförvaltningen bedömer att ett fortsatt samarbetet är nödvändigt för att tillgodose behovet av lokaler för ateljéer och andra lokaler för konstproduktion i den växande staden och föreslår därför två konkreta uppdrag. Syftet är att på kort och lång sikt säkerställa konstnärers möjligheter att driva verksamhet i stadens lokaler.

Fastighetskontoret
Utvecklingsavdelningen

Hantverkargatan 2
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
fastighetskontoret@stockholm.se
stockholm.se/fastighetskontoret

Åsa Öttenius
Fastighetsdirektör
Fastighetskontoret

Robert Olsson
Kulturdirektör
Kulturförvaltningen

Underlag för beslut

Som underlag i ärendet finns fastighetskontorets och kulturförvaltningens utredningsuppdrag (150130), utredningen God Ateljé (160204), Enkäten Bra Ateljé (augusti 2015) samt karta över ateljéföreningar som hyr av fastighetskontoret (mars 2016).

UTLÅTANDE

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av fastighetskontorets utvecklingsavdelning och kulturförvaltningens kulturstrategiska stab.

Bakgrund

Utredningen

Den 30 januari 2015 beslutade direktörerna för fastighetskontoret och kulturförvaltningen att genomföra en översyn av ateljébeståndet med en analys av efterfrågan, konstnärers och andra konstnärligt verksammas behov och villkor samt deras arbetsmiljö i ateljéer som ägs av staden. Syftet var att skapa ändamålsenliga och bättre lokaler för konstutövare. Målet har varit att ge en tydlig bild av hur stadens ambitioner att stötta konstnärlig ateljéverksamhet kan möta fastighetsägarens möjligheter och behov.

Stadens budget

I kommunfullmäktiges inledning till stadens budget för 2016 anges: ”Det lokala kulturlivet ska främjas och kulturen ska stärkas, särskilt i ytterstaden. ... Kulturen ska ge plats för den mångfald av erfarenheter som finns i staden och förutsättningarna för stadens kulturarbetare och det fria kulturlivet ska vara goda.”

Genom budget för 2016 anges för fastighetsnämnden att ”Stockholm ska ha ett rikt kulturliv och fastighetsnämnden fyller en central funktion för att tillgängliggöra lämpliga lokaler. Fastighetsnämnden och kulturnämnden ska tillsammans under verksamhetsåret utarbeta en modell för hyressättning av stadens kulturlokaler som ska vara långsiktigt kostnadstäckande samtidigt som den skapar trygghet och långsiktighet för hyresgästerna.”

Kulturnämnden fick följande uppdrag i årets budget: ”I arbetet med stadsutvecklingen i Stockholm ska kulturnämnden samarbeta med stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden och exploateringsnämnden så att kulturverksamheter så som samlingslokaler ateljéer med mera ges utrymme i stadsutvecklingen. Detta genom att säkerställa förutsättningar för kulturverksamhet i nybyggda

områden men också möjliggöra för kulturaktörer att fortsätta verka i områden som genomgår snabb omvandling”.

Vidare anger budgeten att kulturnämnden ska ”följa och främja utvecklingen av kulturlivet i staden och inom sitt verksamhetsområde sköta stadens bidragsgivning till kulturell verksamhet. ... Konstnärlig verksamhet har avgörande betydelse för Stockholm som storstad och kreativ plats. I takt med att Stockholm växer och nya stadsdelar med bostäder, arbetsplatser och levande stadsliv planeras behöver vi också bereda plats och ge goda villkor för konstnärlig verksamhet”.

Översyn av stadens ateljéstöd

Kulturförvaltningen genomför under 2016 en översyn av ateljéstödet. Den inkluderar en omvärldsanalys, faktapresentation, analys av ateljéstödets styrkor och svagheter och ska resultera i ett förslag till revideringar i ateljéstödets kriterier och villkor. Kulturförvaltningen stödjer idag cirka 580 konstnärer med ateljéstöd. Stödet har legat på samma nivå sedan 2008 och antalet konstnärer med stöd är alltså detsamma sedan dess.

Stockholm växer

Stadens ambitioner för bostadsutbyggnaden omfattar 40 000 nya bostäder fram till år 2020. En så hög utbyggnadstakt får konsekvenser för stadens konst- och kulturliv. Dels finns flera exempel på att konstnärliga verksamheter kommer att få flytta då fastigheter omvandlas till bostäder. Dels leder befolkningsökningen och de nya kulturverksamheter som vill etablera sig i Stockholm till ett ökat tryck på lokaler och platser.

Undersökningen God Ateljé pekar genom ett par exempel på de konsekvenser som det nya förändringstrycket på stadsdelarna innebär. Stadens största ateljéhus Wip:sthlm i Årstaberget med 95 konstnärer är uppsagda då byggnaden ska rivas för att ge plats åt bostäder. I Nacka finns Konstnärernas kollektivverkstad (KKV) som har stöd av Stockholms stad eftersom verksamheten har vital betydelse för en stor del av Stockholms offentliga konst. På Telefonplan planerar Vasakronan att riva den byggnad där SITE (ett produktionshus inom scenkonst med fokus på dans) finns, för att ersätta den med bostadsbebyggelse. Genom dessa exempel pekar utredningen på att platser för professionellt konstnärligt skapande tenderar att trängas ut. Samtidigt finns det stora delar av Stockholm som helt saknar platser för konstnärlig produktion. Detta är två

centrala frågor som behöver hitta både konkreta och strukturella lösningar på kort och lång sikt.

Investeringar och hyreskostnader

Utredningen har slagit fast att större investeringar krävs i en del befintliga lokaler. Finansieringen av dessa investeringar behöver klargöras för att säkerställa ateljéer med god standard. Utredningen har också konstaterat att konkurrensen ökar när det gäller lokaler med en hyra som är realistisk sett i relation till hyresgästernas betalningsförmåga. Fastighetsnämnden och kulturnämnden har redan fått ett uppdrag att utarbeta en modell för hyressättning av stadens kulturlokaler som ska vara långsiktigt kostnadstäckande samtidigt som den skapar trygghet och långsiktighet för hyresgästerna.

Fastighetskontorets och kulturförvaltningens gemensamma bedömningar

Fastighetskontoret och kulturförvaltningen delar bedömningen att staden under de närmaste åren behöver kunna erbjuda fler lokaler för konstnärlig och kreativ produktion, och lokaler med en större bredd när det gäller lokalernas beskaffenhet och placering i staden. Vid en översiktlig bedömning behövs åtminstone ett par hundra nya ateljéer och andra produktionslokaler för konst. Dessa skulle kunna skapas på tre olika sätt: 1. inom stadens befintliga bestånd 2. genom nybyggnation eller 3. förvärv av lokaler. I uppdraget kommer kulturförvaltningen och fastighetskontoret att behöva samverka med exploateringskontoret.

Fastighetskontoret och kulturförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att ett fortsatt samarbetet är en förutsättning för att tillgodose behovet av lokaler för ateljéer och andra lokaler för konstproduktion i den växande staden. Mot den bakgrunden föreslås därför två konkreta uppdrag. Syftet är att säkerställa konstnärers möjligheter att driva verksamhet i stadens lokaler.

Fastighetskontoret och kulturförvaltningen föreslår att fastighetsnämnden och kulturnämnden godkänner den genomförda utredningen och beslutar om två konkreta uppdrag:

1. Fastighetsnämnden ger fastighetskontoret i uppdrag att, i samarbete med kulturförvaltningen, aktivt söka alternativa lösningar för konstnärliga verksamheter med akut lokalbehov och återrapportera dessa till nämnderna.

2. Kulturnämnden ger kulturförvaltningen i uppdrag att, tillsammans med fastighetskontoret, ta fram ett kunskapsunderlag och en strategi för det framtida beståndet av ateljéer och andra produktionslokaler för konst.

Slut

Bilagor

1. Utredningsuppdrag fastighetskontoret och kulturförvaltningen
2. Utredningen God Ateljé
3. Enkäten Bra Ateljé
4. Karta ateljéföreningar hos fastighetskontoret